

Status på de enkelte dele af handleplanen for de socialpsykiatriske botilbud

Der var i alt 23 initiativer i den forelagte handleplan af den 11. maj 2016. Nedenfor giver Socialforvaltningen en status på de aktuelt mest presserende initiativer. Der er ud for hver overskrift henvist til nummereringen i handleplanen.

1. Opfølgning på Arbejdstilsynets og Socialtilsynets påbud mv., jf. punkterne 1.1.-1.3. og 1.5. i handleplanen

Socialforvaltningen har siden seneste status på handleplanen for de socialpsykiatriske botilbud, som blev forelagt Socialudvalget den 5. oktober 2016, fortsat arbejdet med at efterleve påbuddene fra Socialtilsynet og Arbejdstilsynet i kombination med at forbedre sikkerheden generelt på tilbuddene.

Håndtering af Arbejdstilsynets påbud

Arbejdstilsynets påbud vedr. alenearbejde har betydet, at forvaltningen har måttet lave særlige vagtplaner med opnormering af personale. Der blev i løbet af sommeren og efteråret af 2016 ansat ekstra medarbejdere til Lindegårdshusene.

På tværs af den øvrige socialpsykiatri er der blevet rekrutteret medarbejdere til et såkaldt ”flyvteam”, som kan træde til på de forskellige botilbud efter behov. Socialforvaltningen har igangsat en systematisk opsamling af erfaringer med teamet.

Håndtering af Socialtilsynets påbud

Socialtilsynet genbesøgte på opfordring af Socialforvaltningen den 11. april 2016 Lindegårdshusene og sendte efterfølgende en agterskrivelse med tre påbud:

1. Lindegårdshusene skal tage initiativ til at indkalde borgere med komplekse udfordringer og borgernes handlekommuner til møder, hvor Lindegårdshusene i samarbejde med handlekommunen samt den enkelte borger skal drøfte alternativt botilbud, således at borgeren får mulighed for at flytte til en mere hensigtsmæssig boform. Lindegårdshusene skal fremsende handleplan for indkaldelse og afholdelse af ovennævnte møder senest den 1. juli 2016.
2. Lindegårdshusene skal inden den 1. juli 2016 fremsende oversigt til Socialtilsynet over borgere, som Lindegårdshusene vurderer, har de komplekse udfordringer.
3. Lindegårdshusene skal senest den 1. oktober 2016 fremsende oversigt over mødernes udfald, således at Socialtilsyn Øst kan påse, at alle møder er afholdt og disses udfald.

14-02-2017

Sagsnr.
2017-0003099

Dokumentnr.
2017-0003099-124

Sagsbehandler
Andreas Wichmann
Malmlose

Center for Politik

Bernstorffsgade 17, 4.
sal
1577 København V

Mobil
5163 3311

E-mail
G31G@sof.kk.dk

EAN nummer
5798009683014

Socialforvaltningen har opfyldt alle tre påbud, men tilbage står flytningen af de 12 borgere på Lindegårdshusene med størst risikoadfærd. Status den 6. marts 2017 er, at 23 af de i alt 35 beboere er fraflyttet, herunder ni af i alt 12 fra Lindegårdshusene. I forhold til de tre resterende beboere på Lindegårdshusene er én tvangsflytning iværksat, én flytter til andet kommunalt tilbud den 6. marts 2017 og én har fået dom til anbringelse. Den domsanbragte beboers bolig er opsagt.

Socialforvaltningen har derudover på eget initiativ udarbejdet en liste over 23 borgere med risikoadfærd på de øvrige botilbud i socialpsykiatrien. Status på denne liste er, at 15 er fraflyttet, fem er i motivations- eller matchforløb. Det forventes, at to af de borgere, der aktuelt er i motivationsforløb, skal flyttes med tvang. Udfordringen er, at lovgivningen kun i meget begrænset omfang giver hjemmel til at flytte borgere uden samtykke (der er dog en lovændring i høring, jf. pkt. 5). Hvis Socialforvaltningen vurderer, at der er grundlag for flytning uden samtykke, vil der blive søgt om godkendelse hertil via Statsforvaltningen. Socialforvaltningen arbejder derudover kontinuerligt med motivation i forhold til at sikre fraflytning. To af borgerne vurderes af botilbuddet ikke længere som ”risikoborger” og er udgået af listen. 1 fraflytter medio marts 2017.

Når der er fundet løsninger til alle de 35 beboere, vil der i fremtiden fortsat være fokus på beboere med risikoadfærd på baggrund af aktuelle og konkrete vurderinger.

Øvrige initiativer for at imødekomme påbud

For at forbedre sikkerheden og efterleve tilsynenes påbud arbejder Socialforvaltningen også på at forbedre samarbejdet med bl.a. Region Sjælland og Region Hovedstaden, hvor forskellige arbejdsgrupper har haft fokus på at udarbejde samarbejdsbeskrivelser, jf. pkt. 4 om samarbejde med regionerne, politi og Kriminalforsorgen.

Socialforvaltningen har endvidere efterspurgt en højere grad af koordinering af henholdsvis social- og arbejdstilsynsbesøg med henblik på at finde en kurs for niveauet af bemanning og for at sikre, at tilsynsbesøgene ikke modarbejder hinanden. I en delaftale til satspuljepartiernes handlingsplan for socialpsykiatrien fra oktober 2016 imødekommes dette behov, om end konkrete ændringer endnu ikke er sat i værk, jf. pkt 5 om initiativer på nationalt niveau.

2. Ny omstillingsplan, jf. punkt 2.8. i handleplanen

Socialudvalget blev på udvalgsmøde den 30. november 2016 forelagt en revideret omstillingsplan for socialpsykiatrien frem mod 2025. På baggrund af Socialudvalgets drøftelse arbejder Socialforvaltningen videre med en konkretisering af forslaget til omstilling og modernisering af socialpsykiatrien. Forvaltningen vender tilbage med

en konkret plan til udvalget i første halvår af 2017. Omstillingsplanen revideres og forelægges Socialudvalget årligt i takt med realisering af planens mål og indsatser. Ved behandlingen af den reviderede omstillingsplan betonedes Socialudvalget vigtigheden af, at det i den kommende konkretisering af omstillingsplanen bliver beskrevet, hvordan samarbejdet med regionerne og andre samarbejdsparter styrkes, og hvordan den faglige kvalitet skal øges gennem udvikling af ledelse og medarbejdere. Socialforvaltningen arbejder videre med, hvordan samarbejdet med regionerne kan styrkes. I forbindelse med overførselssagen vil udvalget blive forelagt et forslag til et kompetenceudviklingsforløb for medarbejderne.

Omstillingsplanen sætter rammen om hele Socialforvaltningens arbejde med og tilgang til socialpsykiatrien.

3. Forebyggelse og forbedring af sikkerhedsprocedurer, jf. punkterne 1.4., 2.2., 2.3. og 2.5. i handleplanen

Samarbejde med VISO under Socialstyrelsen

Som led i arbejdet med voldsforebyggelse er der aftalt et undervisnings-/læringsforløb med VISO (Socialstyrelsens nationale Videns- og Specialrådgivningsorganisation) på Lindegårdshusene. Der arbejdes på implementering af metoden Low Arousal, som anvendes til forebyggelse af voldsomme episoder. Forløbene løber indtil videre som planlagt og forventes afsluttet i løbet af 2017.

Socialforvaltningen har derudover udvalgt et botilbud, Robert Jacobsensvej (tidl. Ringbo), hvor VISO skal lave et gruppeforløb om forebyggelse og håndtering af seksuelle krænkelser mellem beboere og over for personale. Erfaringerne fra forløbet på Robert Jacobsensvej skal efterfølgende introduceres på de øvrige socialpsykiatriske botilbud.

Endelig har VISO foretaget en vurdering af og rådgivning i forhold til, hvilke faglige metoder og tilgange, de anbefaler i relation til én konkret borger. Arbejdet er afsluttet, men forvaltningen har endnu ikke modtaget den endelige rapport.

Risikovurderingsværktøjer

Brøset Violence Checklist er implementeret i hele socialpsykiatrien for år tilbage. På Lindegårdshusene har man som supplement til Brøset udviklet et værktøj, der kan medtage vurdering af gæster og supplere i forhold til indadvendte borgere og på den baggrund vurdere den samlede sikkerhedssituation i et botilbud. Dette redskab er blevet udbredt til alle socialpsykiatriske botilbud under Københavns Kommune i løbet af efteråret 2016 og justeres pt.

Status på Socialforvaltningens tilsyn og egenkontrollen

Der har været særlig fokus på at sikre, at retningslinjerne især vedr. indelåsning af knive, alenearbejde m.v. overholdes. Derfor har der været foretaget tilsyn og egenkontrol på Lindegårdshusene, hvor der siden sommeren 2016 har været et minimum af fejl i overholdelsen af sikkerhedsprocedurerne. Borgercenter Voksne foretager ét tilsyn om måneden, mens Lindegårdshusenes egenkontrol siden seneste status grundet tilfredsstillende overholdelse af sikkerhedsprocedurerne er blevet reduceret til ét ugentligt tilsyn, hvor det før var to om ugen. I tilfælde af sikkerhedssvigt skal der dog automatisk skrues op for frekvensen af tilsynet.

Fælles sikkerhedsprocedurer i Socialforvaltningen og politik for forebyggelse af vold og trusler mellem borgerne

Socialforvaltningen har udarbejdet fælles sikkerhedsprocedurer i forvaltningen og en politik for forebyggelse af vold og trusler mellem borgere, som skal være med til at rammesætte arbejdet med trivsel og tryghed. De fælles sikkerhedsprocedurer i forbindelse med vold og trusler om vold angiver minimumskrav til sikkerhedsprocedurer i hele forvaltningen. De fælles sikkerhedsprocedurer er ikke endeligt vedtaget og drøftes på HovedMED den 10. marts 2017. Politikken for forebyggelse af vold og trusler mellem borgerne har specifikt fokus på, hvordan enhederne kan forebygge, at der opstår kritiske situationer mellem borgerne og også mod borgerne af udefrakommende personer. Politikken vil blive implementeret i socialpsykiatrien fra februar 2017.

Særlig indsats for at bekæmpe ensomhed på Sundbygårdsvej og Røde Mellemvej

Socialforvaltningen modtog i december 2015 en godkendelse med vilkår fra Socialtilsynet for Røde Mellemvej og Sundbygårdsvej. Heri fremgik tre vilkår for godkendelse af tilbuddene og en række udviklingspunkter vedrørende større fokus på overgreb imellem beboerne, inddragelse i fællesskaber og beskæftigelse for beboerne og prioritering af dokumentation.

Jf. indstillingen om status på indsatser på Sundbygårdsvej og Røde Mellemvej er der derfor igangsat initiativer, der bl.a. skal skabe større sikkerhed, bedre dokumentation og mindre ensomhed. Erfaringerne fra arbejdet kan på sigt udbredes til den øvrige socialpsykiatri.

4. Samarbejde med regionerne, politi og Kriminalforsorgen, jf. punkterne 1.5., 2.4., 2.6., 2.7., 2.9. og 2.10. i handleplanen

Samarbejde med Region Hovedstaden og Region Sjælland

Dialogen om at bedre samarbejdet med regionerne har dels fokuseret på at søge at optimere udskrivnings-, og indskrivningsprocesserne til de psykiatriske afdelinger, dels at bedre samarbejdet omkring den fælles misbrugsbehandling.

- Region Hovedstaden: En skrivegruppe med repræsentanter fra Københavns Kommune og Region Hovedstaden har udarbejdet en samarbejdsaftale. Aftalen præciserer samarbejdet ved forværring af beboerens symptomer og adfærd, behov for indlæggelse, under indlæggelse og i forbindelse med udskrivning og opfølgning. Samarbejdsaftalen mangler endnu endelig godkendelse, men det vil ske medio februar 2017. I forhold til samarbejdet om misbrugsbehandling har Sundhedsstyrelsen udarbejdet en vejledning, der klargør ansvarsfordelingen. Det er den enkelte kommunes ansvar at tilrettelægge behandlingsindsatsen på misbrugsområdet, mens regionen efter sundhedsloven har ansvaret for behandling i praksissektoren og sygehusvæsenet. Københavns Kommune efterlever vejledningen, men er fortsat af den opfattelse, at den indebærer ikke ubetydelige merudgifter som følge af, at opgaven overgår entydigt til kommunalt regi.
- Region Sjælland: En skrivegruppe med repræsentanter fra Socialforvaltningen og Region Sjælland har udarbejdet en samarbejdsbeskrivelse. Samarbejdsbeskrivelsen indeholder bl.a. en beskrivelse af, hvad man som medarbejder gør i forskellige situationer, hvordan rollefordelingen er, og hvordan der sættes en relevant handling i værk. Den kan bruges som opslagsværk og praktisk redskab af medarbejderne begge steder. Samarbejdsbeskrivelsen har været i høring hos medarbejdere på Center Lindegården og i Psykiatrien Region Sjælland og skal forelægges ”Samarbejdsforum om patienter/borgere med psykisk sygdom” primo marts 2017. Derefter vil beskrivelsen blive præsenteret for medarbejderne ved ét til to fællesmøder mellem Center Lindegården og Psykiatrien Region Sjælland. Hvad angår samarbejdet om misbrugsbehandlingen er der – i tillæg til ovennævnte vejledning – en samarbejdsbeskrivelse mellem Region Sjælland, Roskilde Kommune og Københavns Kommune under udarbejdelse. Beskrivelsen vedtages ultimo februar 2017.

Aftalerne med regionerne skal tydeliggøre ansvaret og understøtte samarbejdet om sammenhængende og koordinerede borgerforløb, med udgangspunkt i borgernes behov. Aftalerne skal gøre det tydeligere for medarbejdere på både botilbud og i psykiatrien, hvordan man handler i forskellige situationer, rollefordeling, og hvordan relevante indsatser igangsættes. Aftalerne skal derudover understøtte, at indsatsen omkring borgerne er baseret på gensidig tillid, viden på tværs af sektorer og et fælles ansvar for at indgå i samarbejdet. Socialforvaltningen kan herudover tilføje, at Københavns Kommune har ansat et team bestående af tre medarbejdere til at foretage udgående behandling på misbrugsområdet.

Samarbejde med Politiet

Det har ikke været muligt at indgå skriftlige aftaler med politiet om samarbejdet, fordi politiet ikke ønsker det. Socialforvaltningens socialpsykiatriske centre sendte i efteråret 2016 et brev til deres lokale politi, hvori de kvitterede for samarbejdet. Som en del af brevet inviterede centrene lokalpolitiet til at besøge deres botilbud for at møde medarbejderne og tale om deres samarbejde, kriminalitetsforebyggelse, konkrete sager m.m. Den generelle tilbagemelding fra centrene er, at de oplever, at lokalpolitiet er interesseret i et godt samarbejde. På nogle møder er politiets viden om socialpsykiatrien og medarbejdernes handlemuligheder blevet drøftet. På andre møder er det blevet drøftet, hvordan og hvornår socialpsykiatrien kan bruge politiet.

Nogle af møderne har afstedkommet en række konkrete tiltag i forhold til trykssamarbejdet og en styrkelse af den kriminalitetsforebyggende indsats på Sundholm og Sundbyhus. Derudover er der på møderne blevet drøftet emner som politiets handlemuligheder i forhold til pushere udefra, samarbejde om enkelte særligt udsatte borgere, politiets tilsynspligt, tvangsindlæggelser, ransagning af boliger efter stoffer m.m.

Nogle tilbud har ikke haft besøg af politiet på nuværende tidspunkt, hvilket skyldes, at politiet endnu ikke er vendt tilbage med en dato, er blevet forhindret på den konkrete dato, eller at møderne er planlagt, men endnu ikke afholdt.

Samarbejde med Kriminalforsorgen

Der blev den 4. juli 2016 indgået aftale mellem Region Hovedstaden og Kriminalforsorgen Hovedstaden om at afholde såkaldte ”stjernepatientmøder”, hvor de 23 borgere og andre beboere i hovedstadsområdet, som vurderes at udgøre en sikkerhedsrisiko, gennemgås, og hvor også Borgercenter Voksne deltager. Udover drøftelse af konkrete borgersager orienterer parterne hinanden om emner af relevans, fx om ny lovgivning, organisatoriske ændringer etc. Der afholdes møder kvartalsvis.

Den generelle tilbagemelding fra centrene efter de første stjernepatientmøder er, at møderne har været konstruktive og udbytterige. Nogle oplever dog en udfordring med at få parterne til at melde relevante emner eller borgere ind til dagsordenen, og dermed bliver det næsten udelukkende de ovennævnte 23 borgere, der gennemgås på møderne.

I forhold til Lindegårdshusene finder der to årlige samarbejds-møder sted om borgere med dom til behandling. Deltagerne er Center Lindegåden, de domsansvarlige læger fra Psykiatrien Øst, Distriktspsykiatrisk Team Lindegården og Kriminalforsorgen. På

disse møder gennemgås alle borgere med dom til behandling, og det drøftes om der er behov for at iværksætte handlinger, fx ændring i medicin, handling fra Kriminalforsorgen etc. Hertil kommer to årlige møder mellem Center Lindegården, Distriktspsykiatrisk Team Lindegården, Kriminalforsorgen samt relevante myndighedspersoner fra Københavns Kommune. På disse møder gennemgås borgersager. Alle de deltagende parter kan melde en sag ind, hvis der er særlige forhold ved sagen, der er behov for at drøfte.

For at følge op på stjernepatientordningen vil Borgercenter Voksne fremover bede centrene give en status efter hvert stjernepatientmøde, hvor de blandt andet beskriver, hvad der er kommet ud af møderne. I deres status skal centrene desuden angive, om der på møderne er gennemgået sager om borgere fra den såkaldte risikoliste, om der er drøftet borgere, som potentielt vil kunne udgøre en risiko over for medarbejdere eller andre beboere (såkaldte boblere), samt om møderne fører til, at der bliver indgået aftaler om at iværksætte handlinger i konkrete borgersager. Hvis der på møderne er drøftet øvrige emner eller indgået aftaler af relevans for samarbejdet, skal det også anføres.

5. Forslag til handlinger på nationalt niveau, jf. punkt 3 i handleplanen

Arbejdet i forhold til det nationale niveau handler om, at man nationalt handler fastholder fokus på de nødvendige lovgivningsmæssige tiltag.

Forslag, som helt eller delvist er imødekommet af Folketinget

- Lovforslag om specialiserede socialpsykiatriske afdelinger:
Som led i udmøntningen af en bred politisk aftale fra oktober 2016 har regeringen fremsat lovforslag om specialiserede socialpsykiatriske afdelinger ("mellemløst tilbud") for borgere med udadreagerende adfærd. Socialudvalget godkendte den 18. januar 2017 forvaltningens bemærkninger til KL's høring om lovforslaget og har modtaget kopi af socialborgmesterens brev til sundhedsministeren om en række særlige opmærksomhedspunkter ved lovforslaget. Regeringen har 1. marts 2017 truffet beslutning om ikke at fremsætte lovforslaget i sin nuværende form blandt andet på grund af kritiske høringssvar. Regeringen har meddelt, at den vil gå i dialog med forligspartierne bag aftalen om, hvordan der kan blive skabt bedre sammenhæng mellem psykiatrien og socialpsykiatrien.
- Arbejdsgruppe om forbud mod knive på botilbud: Regeringen har varslet, at der vil blive nedsat en arbejdsgruppe, som skal se på mulighederne for et fair forbud mod knive på botilbud. Arbejdsgruppen skal bestå af repræsentanter fra Børne- og Socialministeriet, Justitsministeriet, KL, Københavns Kommune og Aarhus Kommune.

- Arbejdstilsynet og Socialtilsynet på fælles tilsynsbesøg: Socialforvaltningen har efterspurgt en højere grad af koordinering af henholdsvis social- og arbejdstilsynsbesøg med henblik på at finde en kurs for niveauet af bemanning og for at sikre, at tilsynsbesøgene ikke modarbejder hinanden. Det er aftalt i satspuljesammenhæng at imødekomme forslaget, men der er endnu ikke sket yderligere.
- Lovforslag om udvidelse af reglerne om optagelse i særlige botilbud uden samtykke ved væsentlig fare for andre eller truende eller chikanerende adfærd: Lovforslaget imødekommer i hovedtræk Socialforvaltningens ønske om at få lettere adgang til at flytte borgere i særlige tilfælde. Dog har Socialforvaltningen afgivet høringssvar til KL om, at man ønsker mulighed for flytning ved akut opstået behov og en udvidelse af målgruppen til ikke kun at omfatte borgere med sindslidelser.
- Udlevering af dom til behandling: I delaftalen om udmøntningen af satspuljeaftalen for 2017-2020 om handlingsplan til forebyggelse af vold anføres det, at der vil blive udarbejdet en vejledning, der tydeligt klarlægger reglerne for videregivelse af oplysninger mellem sociale myndigheder, sundhedsmyndigheder og Kriminalforsorgen. Socialforvaltningen er af KL blevet inviteret til at indgå som kommunal repræsentant i den ministerielle arbejdsgruppe, der skal udarbejde vejledningen. Socialforvaltningen ser gerne, at der kommer en entydig lovgivning om kommunernes mulighed for at få udleveret domme til borgere med sindslidelser – både i forhold til at kunne visitere borgeren til det rigtige tilbud, men også i situationer, hvor borgeren allerede er bosat på et botilbud, så der er mulighed for at kunne tilbyde borgeren den rette socialpædagogiske tilgang.

Forslag, som ikke eller kun i et vist omfang er imødekommet:

- Samråd til afsigelse af dom til behandling: Regeringens nationale arbejdsgruppe anførte, at man kunne overveje at etablere et formaliseret samråd i hver region med deltagelse af regioner, kommuner og – i tilfælde af retspsykiatriske patienter – Kriminalforsorgen om borgere med psykiske lidelser og særligt komplekse problemstillinger på botilbud. Der er ikke kommet et udspil hertil.
- Besøgsrestriktioner: Der er endnu ikke taget nationalt initiativ til at se på mulighederne for at foretage besøgsrestriktioner, således at beboere fx kan skærmes bedre mod pushere eller udefrakommende borgere med risikoadfærd.